

Judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline prijatý
14.9.2010

Jtk 12/10

I. Každá súkromná osoba má dispozičné práva k záznamu o svojej korešpondencii. Zvukový i obrazový (videohovor) záznam telefonického hovoru a záznam o korešpondencii medzi súkromnými osobami, zabezpečený jednou z komunikujúcich osôb i bez výslovného súhlasu ďalšej komunikujúcej osoby, môže byť v trestnom konaní použitý ako dôkazný prostriedok na dokumentovanie a preukazovanie porušenia ustanovení Trestného zákona. Prípustnosť takého dôkazného prostriedku je potrebné posudzovať s ohľadom na rešpektovanie práva na súkromie zakotveného v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a s ohľadom na čl. 6 Dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie.

V trestnom konaní sa nemôže súkromná osoba domáhať beztrestnosti s odkazom na porušenie svojho práva na súkromie – korešpondenciu, ak táto osoba sama v rámci korešpondencie porušila oprávnené záujmy inej osoby chránené Trestným zákonom, pretože ochrana jej súkromia končí tam, kde začína ochrana súkromia a oprávnených záujmov druhej osoby.

II. Korešpondenciou v zmysle čl. 8 ods. 1 Dohovoru treba na účely trestného konania rozumieť právo na nerušenú a necenzurovanú komunikáciu s inými, uskutočňovanú prostriedkami slúžiacimi na komunikáciu, napr. telefónom (hlasový prenos, videohovor, písomný prenos – SMS, písomný i obrázkový prenos – MMS, mailový prenos), faxom, internetom (mail, chat, Skype, ICQ a pod.), ale i osobne (napr. záznam hlasu na diktafón).

príloha: uznesenie KS ZA sp.zn. 1To/42/2010

U Z N E S E N I E

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Adriany Gallovej, na neverejnom zasadnutí konanom 22. apríla 2010 prejednal odvolania podané okresnou prokurátorkou a poškodenou M. M. – D. proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, sp.žn. 1T/109/2009 z 3.2.2010 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), c), d), f) Tr. por. **z r u š u j e** rozsudok Okresného súdu Ružomberok, sp.žn. 1T/109/2009 z 3.2.2010.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom bola obžalovaná E. D. postupom podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodená spod obžaloby okresného prokurátora v Ružomberku, sp. zn. Pv 246/08 z 24.7.2009, podľa ktorej sa mala dopustiť prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. tak, že:

dňa 3.3.2008 v čase medzi 21.00 h. až 22.00 h. v prenajatom byte na sídlisku v Ružomberku po pripojení na internet notebookom zn. ASUS v.č. A6RP 6BN0AS134594 zo zákazníckeho zariadenia s MAC adresou 004f621517f5 z verejnej IP 213.151.213.55 natovanej na lokálnu IP 192.168.20.151-192.168.2.80, pridala na server azet.sk nepravdivý inzerát, ktorý bol zverejnený na stránke www.azet.sk pod menom M.M. s textom „volaj 0905, spravím každého, som kurva, ponúkam sex, vyfajčím ti za 200“ spolu so 4 ks fotografií M. M., nar., trvale bytom, Ružomberok a 2 ks fotografií obnaženého ženského tela neznámej osoby, keď následne na jej telefónne číslo volali záujemcovia požadujúci rôzne erotické služby, čím takto verejne oznámila nepravdivé údaje o poškodenej M. M., nar., trvale bytom, Ružomberok, spôsobilé ohroziť jej vážnosť u spoluobčanov,

pretože nie je preukázané, že trestný čin spáchala obžalovaná.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „Nakoľko obžalovaná nedala súhlas na zverejnenie SMS správ, ktoré odoslala svedkovi D., súd nepovažuje **prepisy SMS správ** za dôkaz, ktorý možno vykonať, a preto ich pri rozhodovaní nemohol uznať za relevantné. Z rovnakého dôvodu súd nepristúpil k vykonaniu **zvukových záznamov** medzi obžalovanou a svedkom D., ako aj k vykonaniu **chatovej komunikácie** medzi obžalovanou a svedkyňou K.. V prípade zvukových záznamov nielenže absentoval súhlas obžalovanej k ich zverejneniu, ale aj samotný svedok D. vo svojej výpovedi doslova uviedol, že ju nikdy výslovne neupozornil na to, že si ich rozhovory nahráva. Na základe uvedeného súd považuje predloženie SMS správ a zvukových záznamov telefonických hovorov za postup hraničiaci s naplnením skutkovej podstaty trestného činu porušovania dôveryhodnosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy podľa § 377 Tr. zák., čím považuje tieto dôkazy za absolútne nepoužiteľné. V prípade vydania **notebooku** zn. ASUS svedkom D., vychádzajúc z toho, že obžalovaná ho mala zapožičaný, t.j. mala ho v držbe, postihuje nezákonnosť tohto dôkazného prostriedku hneď dvakrát. V prvom prípade nie je možné, aby súd považoval vydanie notebooku bez vôle obžalovanej za zákonne získaný dôkazný prostriedok. Notebook priniesol na políciu svedok D., ktorý ho podľa jeho tvrdenia vzal z bytu obžalovanej, a to bez toho, aby s tým obžalovaná súhlasila. V tomto prípade je irelevantné, kto má k predmetnému notebooku vlastnícke právo, rozhodujúce pre vydanie veci je faktická držba, ktorá sa zdá byť v tomto prípade dokonca dobromyseľná. V druhom prípade je tento dôkazný prostriedok nezákonne získaný z dôvodu procesného postupu polície, ktorá žiadala o vydanie veci na základe § 89 Tr. por. Tento postup nemožno považovať za procesne zvládnutý, nakoľko notebook obsahuje počítačové údaje, a preto treba aplikovať § 90 Tr. por. – uchovanie a vydanie počítačových údajov, ktorý vyžaduje v prípravnom konaní riadne zdôvodnený príkaz prokurátora, a to najmä vtedy, ak orgán činný v trestnom konaní dopredu vedel, že zámerom vydania notebooku je podrobiť ho znaleckému skúmaniu. Policajti tento postup nerešpektoval, prijal vec od svedka, ktorý ho vzal z bytu obžalovanej. Rovnako tak svedok D. bol s nezákonnosťou postupu predloženia veci uzrozumený, keď na hlavnom pojednávaní potvrdil, že policajti odmietli odobrať notebook obžalovanej z dôvodu, že by museli mať na to príkaz súdu. Napriek tomu išiel do bytu obžalovanej za účelom odobratia notebooku zn. ASUS. Vzhľadom na uvedené súd musel vyhodnotiť tento dôkazný prostriedok ako nezákonne získaný. V rovnakom smere nezákonnosť postihuje aj **znalecký posudok**. Znalecký posudok vypracovaný o nezákonne získanom dôkaznom prostriedku nemôže byť považovaný za zákonný a rovnako tak nezákonnosť dôkazného prostriedku nemôže byť zhojená znaleckým dokazovaním. Na základe uvedeného súd znalecký posudok nevykonal a považuje ho za nezákonný. S ohľadom na výpoveď poškodenej, svedka D. a svedkyne K., ale aj správu od spoločnosti AZET, má súd za to, že predmetný hanlivý inzerát s fotografiami bol dňa 3.3.2008 na stránke www.azet.sk uverejnený, avšak toto zistenie nie je pre rozhodnutie vo veci natoľko podstatné ako skutočnosť, že sa v prvom rade nepodarilo preukázať, či vôbec došlo dňa 3.3.2008 k pridaniu tohto inzerátu z lokálnej IP 192.168.20.151-192.168.2.80. Dokazovaním vykonaným na hlavnom pojednávaní sa teda síce preukázalo, že skutok uvedený v obžalobnom návrhu sa stal a vykazuje znaky trestného činu, avšak vykonané dokazovanie

neumožňuje nepochybný záver, že to bola práve obžalovaná, ktorá skutok spáchala. Nemenej závažnou otázkou, ktorá vnáša do prípadu pochybnosti, je aj fakt, že svedok D. priniesol na políciu predmetný notebook z bytu obžalovanej, a teda mal do tohto bytu sám prístup. Ak mal do bytu svedok D. taký prístup, že z neho podľa vlastného tvrdenia odniesol notebook obžalovanej, mohol mať do tohto bytu prístup aj v čase spáchania skutku, a teda mohol pridať predmetný inzerát aj sám, alebo iná osoba ním riadená, táto pochybnosť sa súdu javí o to závažnejšia, že svedok D. uviedol, že od bytu obžalovanej mal kľúče. Taktiež vyjadrenie D., že priniesol predmetný notebook z bytu obžalovanej, je len jeho tvrdením, ktoré stojí naproti tvrdeniu obžalovanej, že predmetný notebook nikdy nevlastnila. Ďalšou skutočnosťou, pre ktorú má súd pochybnosti, či skutok spáchala obžalovaná, je fakt, že inzerát zverejnený na internete koncom roku 2007 obsahoval fotografie nahej M., avšak v prípade skutku, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, došlo k uverejneniu len jej tváre spolu s fotografiami nahých tiel iných žien. Ak má byť žiarlivosť motívom konania obžalovanej, má súd pochybnosti, prečo by obžalovaná nezverejnila fotografie celého nahého tela, ktorými podľa poškodenej disponuje a ktorými by mohla poškodenej privodiť väčšiu ujmu ako zverejnením len fotografie jej tváre a fotografie tiel iných nahých ženských tiel. Rovnako tiež treba poukázať na to, že motív na zverejnenie predmetného inzerátu mohli mať okrem obžalovanej aj iné osoby svedkovia D. alebo M., ktoré tak mohli konať z pomsty za zverejnenie fotografií z konca roka 2007, a to za účelom privodenia trestného stíhania obžalovanej, resp. jej zastrašenia. Nakoľko priamych dôkazov preukazujúcich vinu obžalovanej niet, súd hodnotil len nepriame dôkazy, a to predovšetkým výpovede svedkov. Tieto výpovede súd hodnotí ako vierohodné, avšak vinu obžalovanej nedokazujúce. Súd nemá pochybnosti o tom, že obžalovaná zverejnila fotografie nahého tela M. na internete koncom roku 2007. Túto skutočnosť potvrdila aj svedkyňa K., ktorá uviedla, že fotografie na internete jej ukázala samotná obžalovaná. Súd však nerozhodoval o skutku z konca roka 2007, ale z marca 2008. Nepriame dôkazy síce vedú k dôvodnému podozreniu voči obžalovanej, avšak nevyklúčujú reálnu možnosť, že páchatelom mohla byť aj iná osoba, a preto nie sú dostatočným podkladom na uznanie viny obžalovanej. Taktiež výsledky dokazovania nevyznievajú jednoznačne, pričom neexistuje úplne ucelená reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých by sa mohol vyvodiť bezpečný záver, že skutok spáchala obžalovaná. Ohľadom nevykonania podľa súdu nezákonných dôkazov súd konštatuje, že striktné a bezvýhradné trvanie na nezákonnosti dôkazov mohlo v konečnom dôsledku poškodiť obeť trestného činu, nakoľko orgánom činným v trestnom konaní sa nepodarilo preukázať vinu obžalovanej, avšak odmietnutie a odmietanie nezákonných dôkazov súdom núti orgány činné v trestnom konaní podriaďiť sa právnemu poriadku a vytvoriť tak predpoklady pre fungujúci právny štát. V súhrne vyššie uvedeného, s poukazom na skutočnosť, že v priebehu hlavného pojednávania došlo k viacerým vyššie uvedeným pochybnostiam, vzhľadom k tomu, že sa jednoznačne nepodarilo preukázať, že žalovaný skutok spáchala obžalovaná, majú na zreteli jeden z hlavných pilierov trestného procesu – zásadu *in dubio pro reo*, súd obžalovanú E. D. oslobodil z dôvodu, že sa nepodarilo preukázať, že skutok spáchala obžalovaná. Pochybnosti o vine obžalovanej sú dôvodné, takže v konfrontácii s nimi by výrok o spáchaní trestného činu nemohol obstáť.“

Proti tomuto rozsudku podali riadne a včas odvolania okresná prokurátorka a poškodená M. M. – D..

Prokurátorka v podanom odvolaní uviedla: „Súd, poukazujúc na § 2 ods. 12 Tr. por. a ustanovenie § 119 ods. 2 Tr. por., vyhodnotil znalecký posudok znalca Ing. Pavla Lehótského za dôkazný prostriedok získaný nezákonným spôsobom, pretože notebook, ktorý bol predmetom skúmania, priniesol na políciu svedok I. D., ktorý ho podľa jeho tvrdenia vzal z bytu obžalovanej bez jej súhlasu. Súd nepovažoval za dôkazný prostriedok z rovnakého dôvodu aj prepisy SMS správ, pretože obžalovaná nedala súhlas na ich zverejnenie, preto tento dôkaz nevykonal. Z rovnakého dôvodu súd nepristúpil k vykonaniu zvukových záznamov medzi obžalovanou a svedkom D., ako aj k vykonaniu „chatovej komunikácie“ medzi obžalovanou a svedkyňou K.. S týmito právnymi úvahami súdu o nezákonne získaných a vykonaných dôkazných prostriedkoch nemožno súhlasiť. V prípade vydania notebooku zn. Asus svedkom I. D. vyšetrovateľovi súd vôbec nebral do úvahy okolnosti oprávňujúce svedka D. k vstupu do bytu v čase, keď bol manželom obžalovanej, a na hlavnom pojednávaní aj vysvetlil, z akého dôvodu a ako často do bytu chodil. Okrem toho bol v tom čase prokuristom spoločnosti, ktorej predmetný notebook patril. Ešte dôležitejšia je okolnosť, že svedok sám zistil, že obžalovaná vydala vyšetrovateľovi na základe výzvy úmyselne iný notebook, čo sama pri „chatovej komunikácii“ potvrdila. Svedok I. D. sám, z vlastnej iniciatívy, v úmysle preukázať pravdivosť svojich tvrdení, bez akéhokoľvek zasahovania orgánov činných v trestnom konaní, priniesol predmetný notebook vyšetrovateľovi, teda postup vyšetrovateľa bol správny a zákonný, keď tento vecný dôkaz, ktorý bolo potrebné podrobiť znaleckému skúmaniu, od neho prijal. Súd preto mal znalecký posudok považovať za zákonný prostriedok a hodnotiť ho nielen samostatne, ale aj v súvislosti s ďalšími dôkazmi, najmä s výpoveďou poškodenej M. M., ktorá na hlavnom pojednávaní potvrdila, že z nick-u „M. M.“, na ktorom bol zverejnený inzerát, jej obžalovaná aj napísala. Tvrdenia svedka I. D. a poškodenej M. M. v súvislosti s ďalšími dôkazmi, najmä SMS správami a „chatovou komunikáciou“, ktoré boli vyhotovené týmto svedkom a poškodenou za účelom preukázania pravdivosti svojich tvrdení bez súčinnosti orgánov činných v trestnom konaní, sú tiež dôkazmi, ktoré mal súd považovať v zmysle § 119 ods. 2 Tr. por. za zákonné dôkazné prostriedky a vyhodnotiť ich v zmysle ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. V tejto súvislosti si dovoľujem poukázať na súčasnú aplikačnú prax súdov SR, podľa ktorej zvukový, obrazový alebo zvukovo-obrazový záznam, vyhotovený svedkom alebo poškodeným za účelom preukázania pravdivosti svojich tvrdení bez súčinnosti orgánov činných v trestnom konaní, je možné za istých okolností v trestnom konaní použiť ako dôkaz. Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. K takto vyhotoveným dôkazom, akými boli v danom prípade aj SMS správy, „chatová komunikácia“ a zvukové záznamy a napokon aj zabezpečenie notebooka zn. Asus svedkom I. D., bolo potrebné pristupovať a z tohto pohľadu ich hodnotiť. V danom prípade bol podstatný aj motív, ktorý viedol svedka a poškodenú k vyhotoveniu predmetných záznamov. Je zrejmé, že tieto dôkazy si zabezpečovali a obstarali na

preukázanie pravdivosti svojich tvrdení. Z ich konania teda vyplýva, že prípustným zásahom zasahovali do práv a slobôd obžalovanej. Súd pri hodnotení motívu obžalovanej vo svojich právnych úvahách dokonca vyjadril názor, že citujem: „Motív na zverejnenie predmetného inzerátu mohli mať okrem obžalovanej aj iné osoby, svedkovia D. alebo M., ktoré tak mohli konať z pomsty za zverejnenie fotografií z konca roka 2007, a to za účelom privodenia trestného stíhania obžalovanej, resp. jej zastrašenia.“ Okolnosti, za ktorých bolo podané trestné oznámenie, výpovede týchto svedkov, ako aj výpovede svedkov M. K. a P. H., v spojení s ďalšími listinnými dôkazmi, takéto závery súdu o potencionálnych páchatel'och žalovaného skutku jednoznačne spochybňujú. Na základe vyššie uvedených skutočností rozsudok Okresného súdu v Ružomberku vyznieva nepresvedčivo a neodôvodnene. Zastávam názor, že keby súd vykonal všetky dostupné dôkazy na hlavnom pojednávaní a tieto hodnotil jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, dospel by nepochybne k záveru, že skutok, za ktorý bola podaná obžaloba, spáchala obžalovaná E. D.“ Prokurátorka navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Poškodená M. M. – D. v podanom odvolaní uviedla: „Moje odvolanie smeruje jednak proti výroku, ktorým bola obžalovaná E. D. oslobodená spod obžaloby, a z toho dôvodu a v dôsledku toho smeruje aj voči tomu, že nedošlo k rozhodnutiu o mnou riadne a včas uplatnenom nároku na náhradu škody, pričom výrok týkajúci sa náhrady škody, resp. výrok o odkázaní s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie úplne absentuje; taktiež napádam aj konanie, ktoré vyššie uvedenému rozsudku predchádzalo, v dôsledku čoho došlo k situácii, že nebolo rozhodnuté o mnou riadne a včasne uplatnenom nároku na náhradu škody, resp. o odkaze na občianske súdne konanie s nárokom na náhradu škody (výrok tak, ako je uvedené vyššie, absentuje). Dovoľujem si odvolaciemu súdu dať do pozornosti skutočnosť (aj s prihliadnutím na judikatúru a spôsob rozhodovania súdov), že aj keď súd oslobodil obžalovanú E. D. spod obžaloby, mňa ako poškodenú s riadne a včas uplatneným nárokom na náhradu škody mal odkázať na občianske súdne konanie (resp. konanie pred príslušným orgánom).“

K odvolaniu poškodenej sa vyjadrila okresná prokurátorka. Vo svojom vyjadrení uviedla: „Vzhľadom na to, že poškodená si v prípravnom konaní riadne uplatnila nárok na náhradu škody, a to dňa 19.6.2009 prostredníctvom splnomocnenca P. J. písomnou formou, kedy žiadala náhradu škody vo výške 6 700,- Eur z titulu nemajetkovej ujmy a škody vzniknutej konaním obžalovanej, Okresný súd v Ružomberku mal o tom nároku v rozsudku rozhodnúť.“

Poškodená M. M. sa prostredníctvom svojho splnomocnenca písomne vyjadrila k odvolaniu prokurátorky. Vo vyjadrení uviedla: „Máme za to, že predmetný notebook bol získaný a predložený na expertízu legálnym spôsobom, nakoľko notebook bol majetkom obchodnej spoločnosti Profinet, s.r.o., ktorej konateľkou je obžalovaná E. D. a ktorej prokuristom bol v tom čase jej manžel I. D.. Z práv a povinností prokuristu

spoločnosti I. D. vyplývalo, že mohol v tom čase, keď nakladal s majetkom obchodnej spoločnosti, s ním nakladať, ako aj užívať jej majetok, a preto podľa nášho názoru nebol potrebný súhlas obžalovanej E. D. k tomu, aby mohol I. D. ako prokurista obchodnej spoločnosti predmetný notebook odovzdať, nakoľko mu z jeho funkcie prokuristu toto právo vyplývalo. Nesúhlasíme s odôvodnením súdu, že svedok I. D. vstúpil do bytu, v ktorom v tom čase bývala poškodená E. D., protiprávne, nakoľko tento byt si svedok I. D. spolu s obžalovanou E. D. prenajali spoločne ešte ako manželia a nájomný vzťah trval naďalej, pričom ako jej manžel mal právo vstúpiť kedykoľvek do ich vtedy spoločného bytu, navyše do bytu chodil aj za ich spoločnými deťmi a v predmetnom byte mal stále svoje osobné a iné veci. Obžalovaná E. D. nijakým spôsobom nezamedzila svojmu v tom čase manželovi prístup do tohto bytu a taktiež nikdy neurobila úkony smerujúce k tomu, aby mu prístup do bytu zamedzila, dokonca nijakým spôsobom nenapadla to, že jej vtedy ešte manžel svedok I. D. vstupoval do bytu, nakoľko to vyplývalo z jeho práv vyplývajúcich z nájomnej zmluvy a tieto jeho práva boli realizované v súlade so zákonom. Máme za to, že dôkazný prostriedok – notebook bol získaný v súlade so zákonom, a teda aj znalecký posudok vychádzajúci z tohto dôkazného prostriedku je nevyhnutné považovať za dôkaz získaný v súlade so zákonom. Poukazujeme ďalej na konanie obžalovanej E. D., ktorá vydala iný notebook, ako bol od nej požadovaný, čo pre orgány činné v trestnom konaní mohlo pôsobiť zavádzajúco a podľa nášho názoru smerujúce k tomu, aby nedošlo k vydaniu veci, ktorá bola potrebná a nevyhnutná pre účely trestného konania. Čo sa týka úvahy súdu o tom, že potenciálny motív som mohla mať ja ako poškodená alebo môj manžel I. D., považujeme za absurdné, nakoľko zo záznamov spoločnosti azet.sk sa dá úplne presne a jasne dokázať, kedy sa predmetný čin mal stať, ako aj to, že ani ja a ani môj manžel sme sa v čase činu nenachádzali pri počítači, čo je možné preukázať viacerými svedeckými výpoveďami. Taktiež považujeme za absurdné, že súd nezobral do úvahy fakty a súvislosti, ktoré jasne dokazujú, že daná úvaha o tom, že by skutok mal byť spáchaný niekým iným než obžalovanou, nie je nemožná, nakoľko sám súd jednoznačne a nepopierateľne uznal, že práve obžalovaná E. D. v decembri 2007 na daný portál a pod nickom M.M. fotky M. M. proti jej vôli umiestnila, len ona mala prístupové heslo, pričom taktiež je zrejmé, že MAC adresa, z ktorej malo dôjsť k spáchaniu skutku, bola v notebooku, ktorý používala a pripájala sa z neho obžalovaná E. D., čo potvrdil aj vypracovaný znalecký posudok. Úvahy súdu o prípadnom motíve mňa ako poškodenej alebo môjho manžela považujeme za absolútne nepodložené, neodôvodnené a neopodstatnené. Tvrdenie súdu, že sa nedá preukázať, že to bola práve obžalovaná E. D., ktorá sa mala dopustiť spáchania trestného činu, považujeme za predčasné a unáhlené, pretože doteraz nebolo vôbec preverené, kde sa v danom čase obžalovaná E. D. nachádzala, a či jej výpoveď o tom, kde sa nachádzala, môže byť skutočne pravdivá. Preto navrhujem, aby s prihliadnutím aj na moje odvolanie Krajský súd v Žiline zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Ružomberku, sp.zn. 1T/109/2009 z 3.2.2010 a vrátil mu vec na nové prejednanie a rozhodnutie, tak ako to navrhla Okresná prokuratúra Ružomberok.“

K odvolaniu poškodenej sa písomne vyjadrila obžalovaná E. D.. Vo vyjadrení uviedla: „S rozhodnutím Okresného súdu v Ružomberku vo všetkých bodoch súhlasím. Mám za to, že som sa skutku nedopustila a nemám záujem si uplatniť náhradu škody. Považujem konanie D. za zmanipulované, smerujúce konkrétne voči mojej osobe, takže mám vážne pochybnosti o jeho psychickom stave. Pamätám si z toho obdobia jeho psychicky nevyvážené vyhrážky a obmedzovanie osobnej slobody. V tom čase, kedy sa mal inkriminovaný skutok stať, som bývala so svojím priateľom v Poprade, úplne vylučujem preto motív žiarlivosti. D. a M. klamú a zavádzajú, preto osobne dúfam, že týmto rozhodnutím súdu už zamerajú svoju pozornosť na niekoho iného a nechajú moju rodinu na pokoji.“

* * *

Krajský súd na podklade podaných odvolaní preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolania okresnej prokurátorky a poškodenej sú dôvodné.

Prvostupňový súd v posudzovanej veci nepostupoval v súlade s ustanovením § 2 ods. 10, 11, 12 Tr. por., keď nevykonal všetky dostupné a potrebné dôkazy pre zákonné rozhodnutie a vykonané dôkazy vyhodnotil iba jednostranne, bez toho, aby starostlivo uvážil všetky okolnosti prípadu aj v súhrne a navyiac hodnotil dôkazy, ktorých výpovedná hodnota v dôsledku uplynutého času nebola dostatočná.

Okrem toho okresný súd pochybil aj v tom, keď nerozhodol o riadne uplatnenom nároku na náhradu škody postupom podľa § 288 ods. 3 Tr. por.

* * *

K úvahám súdu prvého stupňa, ktorými sa spravoval pri **hodnotení vykonaných dôkazov**, odvolací súd poznamenáva, že tieto sú predčasné, skreslené, neúplné a jednostranné, pretože sú výsledkom neúplného dokazovania a v dôsledku toho aj hodnotenia dôkazov bez uváženia všetkých okolností prípadu, najmä v ich súhrne.

K záverom okresného súdu o nezákonom spôsobe získania dôkazných prostriedkov (prepisy SMS-siek, prepisy chatovej komunikácie, zvukový záznam, zabezpečenie notebooku a vykonanie znaleckého dokazovania) a ich nepoužiteľnosti v konaní pred súdom krajský súd uvádza, že ich nepovažuje za správne.

* * *

Súd prvého stupňa vyslovil, že obžalovaná E. D. **nedala súhlas** na zverejnenie SMS správ, ktoré odoslala svedkovi D., preto prepisy SMS správ nemohol pri rozhodovaní uznať za relevantné. Z toho istého dôvodu (nedanie súhlasu obžalovanou) nevykonala na hlavnom pojednávaní zvukový záznam medzi obžalovanou a svedkom D. a chatovú komunikáciu medzi obžalovanou a svedkyňou K. (str. 5 rozsudku). K zvukovému záznamu navyše súd poznamenal, že svedok D. neoznámil obžalovanej, že ich rozhovory nahráva. Takéto odôvodnenie nepoužiteľnosti, nevykonania a nezákonného spôsobu získania vyššie uvedených dôkazných prostriedkov považuje krajský súd za nadmieru stručné, nedostatočné a aj nesprávne. Ak okresnému súdu chýbal súhlas obžalovanej na „zlegalizovanie“ uvedených dôkazných prostriedkov, mal potom vysvetliť, z čoho potreba takého súhlasu vyplýva. Len citáciu čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) považuje krajský súd za nedostatočnú a pripomína, že hlavným účelom čl. 8 Dohovoru je ochrana jednotlivca proti svojvoľným zásahom zo strany orgánov verejnej moci.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

S ohľadom k tomu, že v predmetnej veci ide o komunikáciu medzi súkromnými osobami, možno tento prípad posudzovať len v zmysle odseku 1 čl. 8 Dohovoru, a to v súvislosti s ochranou, ktorú poskytuje tento článok korešpondencii.

Právo na rešpektovanie korešpondencie je právom na nerušenú a necenzurovanú komunikáciu s inými. Zmysel slova „korešpondencia“ pôvodne zahŕňal materiály zasielané poštou. V súlade s technickým pokrokom sa výklad „korešpondencie“ rozšíril na akúkoľvek komunikáciu, napr. telefónom (hlas, videohovor, SMS, MMS), faxom, internetom (mail, chat, Skype, ICQ...), osobnú (zaznamenanú na diktafón).

Pre správne vyriešenie otázky použiteľnosti v spise sa nachádzajúcich dôkazných prostriedkov – **záznamov telefonických hovorov, prepisov SMS-siek a prepisov chatovej komunikácie**, považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že právo na ochranu súkromného a rodinného života, obydlia a **korešpondencie** nie je absolútne. Zásah do tohto práva a jeho obmedzenie predstavuje práve odsek 2 článku 8 Dohovoru v prípade, ak ide o zásah zo strany orgánov verejnej moci. **Pokiaľ však ide o zásah do tohto práva zo strany súkromnej osoby (odsek 1 článku 8 Dohovoru), krajský súd považuje za neprijateľné, aby si páchatel' trestného činu, ktorým hrubo porušuje právo na ochranu súkromného a rodinného života iného,**

nárokoval beztretnosť dovolávaním sa ochrany svojho práva na ochranu korešpondencie.

Tu si treba uvedomiť, že každý sms-kujúci, chatujúci či telefonujúci človek sa vzdáva časti svojho súkromia, ak komunikuje s ďalšou osobou, s tým, že ochrana jeho súkromia končí tam, kde začína ochrana súkromia a oprávnených záujmov druhej osoby. Nemožno pritom prehliadnuť, že každý z páru alebo zo skupiny komunikujúcich osôb je nositeľom informácií vymieňajúcich si SMS-kami, chatom či telefónom, a teda má aj právo nakladať s informáciami v rámci svojho súkromia. Nemožno mu pritom zakazovať (s výnimkou informácií podliehajúcich utajeniu podľa osobitných predpisov – štátne tajomstvo...) dispozíciu so svojím právom na ochranu súkromia – korešpondencie, a to pre účely trestného konania, ani s odkazom na § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V súvislosti s § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej **privolením**, krajský súd poznamenáva, že privolenie ako také spĺňa definíciu právneho úkonu v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka. Ide pritom o jednostranný právny úkon, ktorý je možné uskutočniť konaním alebo opomenutím; výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť (§ 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Bez zohľadniteľnej výnimky je teda akceptovateľný aj náležitý konkludentne prejavovaný súhlas, resp. privolenie. V prípadoch súkromných telefonických hovorov, kedy volajúci oslovuje volaného, dáva tým podnet ku komunikácii a fakticky tak vstupuje do súkromia volaného účastníka, so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. Existuje všeobecná znalosť, že telefón môže byť vybavený niekoľkými technickými funkciami, okrem iného nahrávaním hovoru. Telefonujúci teda spolu komunikujú za všeobecnej vedomosti o možnosti, že hovor môže byť technickou cestou jedným z nich zaznamenávaný. Z toho je vyvoditeľné, že komunikujúce osoby konkludentne súhlasia i s možným vyhotovením zvukového záznamu telefonátu – ide o privolenie v zmysle § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Z uvedeného teda vyplýva, že každý má právo zaznamenávať svoje vlastné telefonické hovory. Uvedené platí aj pre SMS-ky a chatovú komunikáciu, ktoré sa do pamäte telefónu či do histórie chatu zaznamenávajú dokonca automaticky.

Obžalovaná tým, že komunikovala so svedkami prostredníctvom telefónu a internetu, konala tak so všeobecnou znalosťou, že táto komunikácia môže byť zaznamenávaná (vyhotovená alebo použitá), a teda k tomu konkludentne (§ 35 Občianskeho zákonníka) privolila.

Vyššie uvedené dôkazné prostriedky teda neboli získané v rozpore so zákonom, a to ani v rozpore s ustanovením § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka a už vôbec nie s ustanoveniami § 114, 115, 116 Tr. por., pretože tieto ustanovenia upravujú zásah do

práva na ochranu súkromia (korešpondencie) zo strany orgánov verejnej moci, a nie zo strany súkromnej osoby.

V ďalšom krajský súd riešil otázku použiteľnosti týchto dôkazných prostriedkov v trestnom konaní.

V zmysle § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona... Pre prisúdenie náležitej dôkaznej hodnoty dôkaznému prostriedku je nevyhnutné, aby tento bol získaný zákonným spôsobom.

Krajský súd už vyššie uviedol, že každý si môže oprávnené zaznamenávať a uchovávať svoju komunikáciu, a preto uvedené dôkazné prostriedky predložené svedkom D. a poškodenou M. považuje za dôkazné prostriedky získané zákonným spôsobom. Podobne (rozhodnutia ÚS ČR – II. ÚS 502/2000, I. ÚS 28/04, II. ÚS 394/04, I. ÚS 191/05 a NS ČR – 7 Tdo 254/03, 5 Tdo 459/07).

Nie vždy však možno zákonným spôsobom získaný dôkazný prostriedok v ďalšom (najmä súdnom) konaní použiť ako dôkaz na preukazovanie viny páchatel'a (napr. nemožno na hlavnom pojednávaní prečítať výpoveď svedka z prípravného konania učinenu pred vznesením obvinenia, pretože táto nebola už v prípravnom konaní vykonaná kontradiktórne, a pod.).

Dôležitým v tomto smere a významným pre predmetnú vec je zistenie, či záujem na ochranu súkromia (korešpondencie) obžalovanej je väčší ako záujem na ochranu súkromného a rodinného života poškodenej M. a záujem spoločnosti na spravodlivom postihnutí možného protiprávneho konania obžalovanej. Taktiež je dôležité zistenie, či záznamy korešpondencie sú jedinými usvedčujúcimi dôkaznými prostriedkami, resp. či tieto len „dokresľujú situáciu“ ako podporné dôkazné prostriedky a či sú v súlade s ďalšími dôkaznými prostriedkami.

V predmetnej veci hlavnými a nosnými usvedčujúcimi dôkazmi sú tvrdenia poškodenej M., svedka D. a svedkyne K., samozrejme nevynímajúc notebook. Všetky ostatné dôkazné prostriedky, a to aj prepisy SMS-siek, chatovej a emailovej komunikácie dokumentujú nielen vierohodnosť tvrdení svedkov (a teda slúžia v procese dokazovania pri posudzovaní dôkaznej hodnoty toho-ktorého dôkazu), ale aj charakter a osobu obžalovanej. V kontexte s tým potom nemožno vysloviť, že záujem na ochranu súkromia poškodenej a záujem na postihu obžalovanej za prípadné protiprávne konanie je zanedbateľný, či menší ako záujem na ochrane súkromia obžalovanej, a preto krajský súd uzatvára, že uvedené dôkazné prostriedky sú na účely trestného konania použiteľné a ich obsah bude nevyhnutné posudzovať ako plnohodnotný dôkaz. Preto bude okresný súd povinný na hlavnom pojednávaní doplniť dokazovanie a riadne tieto dôkazné prostriedky i ďalšie na ne nadväzujúce vykonať.

Naviac krajský súd ešte dodáva, že ak by sa aj zistilo a ustálilo, že ten-ktorý dôkaz bol získaný porušením čl. 8 Dohovoru, neznamená to vždy vylúčenie tohto dôkazného prostriedku zo štruktúry usvedčujúcich dôkazov, pretože tým nedochádza automaticky k porušeniu čl. 6 Dohovoru (viď Khan vs. Spojené kráľovstvo, rozsudok z 12.5.2000; Heglas vs. ČR, rozsudok z 1.3.200; Schenk vs. Švajčiarsko, rozsudok z 12.7.1988; Allan vs. Spojené kráľovstvo, rozsudok z 11.5.2002).

V súvislosti s vyššie uvedeným krajský súd vyslovuje záver, že:

Každá súkromná osoba má dispozičné práva k záznamu o svojej korešpondencii. Zvukový i obrazový (videohovor) záznam telefonického hovoru a záznam o korešpondencii medzi súkromnými osobami, zabezpečený jednou z komunikujúcich osôb i bez výslovného súhlasu ďalšej komunikujúcej osoby, môže byť v trestnom konaní použitý ako dôkazný prostriedok na dokumentovanie a preukazovanie porušenia ustanovení Trestného zákona. Prípustnosť takého dôkazného prostriedku je potrebné posudzovať s ohľadom na rešpektovanie práva na súkromie zakotveného v čl. 8 Dohovoru a s ohľadom na čl. 6 Dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie.

V trestnom konaní sa nemôže súkromná osoba domáhať beztrestnosti s odkazom na porušenie svojho práva na súkromie – korešpondenciu, ak táto osoba sama v rámci korešpondencie porušila oprávnené záujmy inej osoby chránené Trestným zákonom, pretože ochrana jej súkromia končí tam, kde začína ochrana súkromia a oprávnených záujmov druhej osoby.

Korešpondenciou v zmysle čl. 8 ods. 1 Dohovoru treba na účely trestného konania rozumieť právo na nerušenú a necenzurovanú komunikáciu s inými, uskutočňovanú prostriedkami slúžiacimi na komunikáciu, napr. telefónom (hlasový prenos, videohovor, písomný prenos – SMS, písomný i obrázkový prenos – MMS, mailový prenos), faxom, internetom (mail, chat, Skype, ICQ...), ale i osobne (napr. záznam hlasu na diktafón...).

* * *

Záver okresného súdu o nezákonnom spôsobe získania notebooku z dvoch dôvodov, a to: „že bol získaný bez vôle obžalovanej a že polícia postupovala procesne nesprávne“, považuje odvolací súd za chybný.

Prečo je takýto záver okresného súdu chybný a nesprávny, už dostatočne vysvetlil splnomocnenec poškodenej vo vyjadrení k odvolaniu okresnej prokurátorky. Krajský súd si argumenty tam uvedené osvojil, a preto na ne odkazuje. Stručne len dodáva, že notebook zn. ASUS, v.č. A6RP 6BN0AS134594 bol polícii odovzdaný svedkom D., ktorý mal k nemu ako prokurista dispozičné práva. Okrem toho z dôkazov vyplýva, že notebook bol používaný na súkromné účely (hrali sa na ňom

deti – č.l. 299), a teda dispozičné právo svedka D. k notebooku mu vyplývalo i z postavenia manžela obžalovanej a otca ich detí v zmysle Zákona o rodine. S ohľadom k tomu odkaz súdu prvého stupňa na nesprávny postup polície pri získaní notebooku je irelevantný.

Krajský súd preto uzatvára, že predmetný notebook bol zabezpečený zákonným spôsobom, a preto on sám, ale i z jeho skúmania vyplývajúci znalecký posudok môžu v konaní pred súdom slúžiť ako relevantné dôkazné prostriedky. Okresný súd preto aj tieto dôkazné prostriedky na hlavnom pojednávaní riadne vykoná.

* * *

Ku konštatovaniu okresného súdu, že: „Rovnako tiež treba poukázať na to, že motív na zverejnenie predmetného inzerátu mohli mať okrem obžalovanej aj iné osoby svedkovia D. a M., ktoré tak mohli konať z pomsty za zverejnenie fotografií z konca roka 2007, a to za účelom privodenia trestného stíhania obžalovanej, resp. jej zastrášená.“, považuje krajský súd za potrebné uviesť, že ide o „dych vyrážajúcu absurdnosť“. K takémuto záveru mohol okresný súd dospieť len preto, že v rámci procesného postupu nevykonal, neoboznámil sa a následne ani nehodnotil dôkazy, ktoré z vykonávania nesprávne vylúčil. Po doplnení dokazovania hoci i len prehratím zvukových záznamov zistí súd prvého stupňa, akého obrovského omylu sa dopustil, keď vyslovil vyššie uvedený záver a celkom nepochybné pochopí, že motív na spáchanie skutku opísaného v obžalobe mala výlučne len obžalovaná.

Z doposiaľ zabezpečených dôkazov vyplýva úplná dôvodnosť podania obžaloby na E. D. a jej postavenia pred súd a mimoriadne vysoká pravdepodobnosť, že súdený skutok spáchala. Otáznym ostáva, či mohla tento skutok prípadne spáchať sama (páchateľ), alebo spoločne s inou osobou (návodca, resp. spolupáchateľ), či s pomocou nepľnoletých detí (nepriamy páchatel'). V každom prípade jej **účasť** na súdenom skutku sa z vykonaných dôkazov javí ako vysoko pravdepodobná.

Krajský súd pripomína okresnému súdu, že po doplnení dokazovania v naznačenom smere a vykonaní i ďalších dôkazných prostriedkov, ktorých potreba vykonania by mohla vzniknúť, resp. ktorých vykonanie môžu navrhnúť strany konania, bude nevyhnutné, aby okresný súd pri rozhodovaní dôsledne rešpektoval zásadu voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Tr. por. **a tieto hodnotil nielen izolovane, ale aj v ich súhrne po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu.**

* * *

Odvolanie poškodenej podané proti rozsudku okresného súdu z dôvodu nerozhodnutia o jej nároku na náhradu škody je dôvodné.

V zmysle § 288 ods. 3 Tr. por. ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

Poškodená M. M. – D. si riadne a včas uplatnila nárok na náhradu škody (č.l. 251) vo výške 6 700,- Eur, a preto bolo povinnosťou súdu o tomto nároku rozhodnúť.

* * *

Okrem už vytknutých nedostatkov okresný súd pochybil aj v procesnom postupe, keď na hlavnom pojednávaní konanom **3.2.2010** postupom podľa § 269 Tr. por. prečítal ako listinné dôkazy výpis z evidencie priestupkov zo **7.5.2009** (č.l. 239), správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo **7.5.2009** (č.l. 240), občiansky posudok z **11.5.2009** (č.l. 241), správu Sociálnej poisťovne Liptovský Mikuláš z **11.5.2009** (č.l. 244, 245) a odpis registra trestov zo **16.6.2009** (č.l. 247) – všetky listiny týkajúce sa obžalovanej. Z časových údajov o okamihu podania správ, či o zabezpečení odpisu registra trestov je zrejmé, že všetky tieto listiny ako dôkazné prostriedky sú staršie ako tri mesiace.

Vyvodzovanie právnych záverov z neaktuálnych dôkazných prostriedkov, týkajúcich sa hodnotenia osoby obžalovanej, nie je v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu veci, ktorá je nevyhnutným a základným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie súdu (§ 1 Tr. por.) Požiadavke náležitého zistenia skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. v súvislosti s posudzovaním osoby obžalovanej, jej pomerov a možnosti nápravy zodpovedajú len také zistenia, ktoré vychádzajú z aktuálnych listinných dôkazných prostriedkov (správ o povesti, pracovných hodnotení, výpisov z evidenčnej karty vodiča, správ z evidencie priestupkov, správ o pomeroch mladistvého a podobne), spravidla nie starších ako tri mesiace.

Uvedené dôkazné prostriedky overujú stav do okamihu ich podania. Postupom času však strácajú svoju výpovednú hodnotu, stávajú sa neaktuálne a v dôsledku toho nemôžu byť použité v neobmedzenom časovom rozsahu. Vzhľadom na ich časovo ohraničenú použiteľnosť je potrebné tieto dôkazné prostriedky najneskôr po troch mesiacoch aktualizovať tak, aby aspoň primerane dokumentovali aktuálne správanie obžalovanej v čase rozhodovania súdu. Zistenie aj reálneho obrazu o správaní sa obžalovanej po čine má mimoriadny význam pri prípadnom určovaní druhu trestu a jeho výmery - § 34 ods. 4 Tr. zák.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy.

So zreteľom k uvedenému bude potrebné na hlavnom pojednávaní doplniť dokazovanie aj prečítaním aktuálnych správ, posudkov, hodnotení a odpisu registra trestov, týkajúcich sa obžalovanej a po opätovnom hodnotení všetkých dôkazov aj v súhrne bude môcť súd prvého stupňa opätovne vo veci rozhodnúť.

Preto krajský súd rozhodol tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a tomuto prikázal, aby vec obžalovanej E. D. v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Žiline, 22. apríla 2010

JUDr. Martin Bargel
predseda senátu